

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College, Baramati

(Autonomous)

DEPARTMENT OF MARATHI

(Faculty of Arts)

Syllabus

M.A. Marathi Part I (2022 Pattern)
SEM I

Anekant Education Society's

**TULJARAM CHATURHAND COLLEGE
OF ARTS, SCIENCE & COMMERCE, BARAMATI**

Program Outcomes (POs) for M.A Programme

PO1: Research-Related Skills and Scientific temper:

Infer scientific literature, build a sense of enquiry and be able to formulate, test, analyse, interpret and establish hypothesis and research questions; and to identify and consult relevant sources to find answers. Able to plan and write a research paper/project while emphasizing on academics and research ethics, scientific conduct and creating awareness about intellectual property rights and issues of plagiarism.

PO2: Effective Citizenship and Ethics:

Demonstrate empathetic social concern and equity centred national development and act with an informed awareness of moral and ethical issues and commit to professional ethics and responsibility

PO3: Social competence and communication skills:

Demonstrate ability to accommodate the views of others and present their own opinions and complex ideas, in written or oral form, in a clear and concise manner in group settings. Exhibit thoughts and ideas effectively in writing and orally; communicate with others using appropriate media, build effective interactive and presenting skills to meet global competencies. Elicit views of others, present complex information in a clear and concise and help reach conclusion in group settings.

PO4: Disciplinary Knowledge: Demonstrate comprehensive knowledge and a strong theoretical grounding in their area of work.

PO5: Personal and professional competence:

Perform independently and also collaboratively as a part of a team to meet defined objectives and carry out work across interdisciplinary fields. Execute interpersonal relationships, self-motivation and adaptability skills and commit to professional ethics.

PO6: Self-directed and Life-long learning:

Demonstrate attitudes of being a life-long learner who passionately pursues self determined goals in the broadest context of socio-technological changes. Acquire the ability to engage in independent and life-long learning in the broadest context of socio technological changes.

PO7: Environment and Sustainability:

Understand the impact of the scientific solutions in societal and environmental contexts and demonstrate the knowledge of and need for sustainable development.

PO8: Critical Thinking and Problem solving:

Identify problems by closely examining the situations around them and think holistically

about the phenomena and generate viable solutions to these problems. Exhibit the skill of critical thinking and understand scientific texts and place scientific statements and themes in contexts and also evaluate them in terms of generic conventions. Identify the problem by observing the situation closely, take actions and apply lateral thinking and analytical skills to design the solutions.

Programme Specific Outcomes (PSOs)

- PSO1.** मराठी भाषा आणि वाङ्मयाविषयीचे प्रगत ज्ञान होईल.
- PSO2.** विविध माध्यमांमध्ये भाषा अभ्यास व उपयोजनाच्या संधी विकसित होतील. तसेच समकालीन वाङ्मयीन प्रवाहांचे व्यवस्थित आकलन होईल.
- PSO3.** वाङ्मयीन व सामाजिक प्रश्नांसंबंधी विचार करण्याची जाण वाढीस लागेल.
- PSO4.** साहित्याच्या लक्षणांबाबत विचारांची आणि वाङ्मयीन मूल्यमापनाच्या दृष्टीची समज विकसित होईल.
- PSO5.** साहित्याभ्यासाच्या संदर्भात प्रस्तुत- अप्रस्तुतेची जाण निर्माण करण्यास मदत होईल.
- PSO6.** विद्यार्थ्यांची चिकित्सक अभ्यासाची क्षमता विकसित होईल.
- PSO7.** विशिष्ट कालखंडातील साहित्याच्या अभ्यासाच्या व्याप्ती बदल विद्यार्थ्यांची जाण वाढीस लागण्यास मदत होईल.
- PSO8.** साहित्यकृतीच्या, साहित्यप्रकारांच्या, तौलनिक अभ्यासाची दिशा, व्याप्ती व मर्यादा याबाबतीत समज निर्माण होण्यास मदत होईल.
- PSO9.** साहित्याविषयीची प्राचीन, मध्ययुगीन, आधुनिक, भारतीय व पाश्चात्य विचारांबाबत समज वाढविण्यास मदत होईल.
- PSO10.** साहित्याच्या अभ्यासातून विद्यार्थ्यांच्या सूक्ष्म, विश्लेषक व चिकित्सक अभ्यास करण्याच्या क्षमतेमध्ये वाढ होईल.
- PSO11.** भाषेचे विविध व्यवहार आणि साहित्याच्या संदर्भातील भाषा व्यवहार याविषयीची आकलनाची क्षमता विकसित होईल.
- PSO12.** विद्यार्थ्यांची भाषिक अभिव्यक्ती सुधारण्यास तसेच पर्यायाने समाजाची भाषिक अभिवृद्धी विकसित होण्याची प्रक्रिया सुरू होईल.
- PSO13.** लेखन- संपादन, लेखन- विद्या, भाषांतर, रूपांतर, अनुवाद, वक्तृत्व कला, नाट्यकला, या अभिव्यक्तीच्या आविष्कार प्रकार व प्रक्रियांविषयी तसेच त्यासंबंधीची माहिती होईल.
- PSO14.** लेखकाच्या समग्र लेखक म्हणून अभ्यासाची जाण विकसित होईल तसेच विविध साहित्य प्रवाहांची माहिती होईल व अशा अभ्यासाच्या आकलनक्षमतेत वाढ होईल.
- PSO15.** समीक्षा आणि उपयोजित समीक्षा याविषयी योग्य समीक्षादृष्टी तयार होण्यास मदत होईल तसेच समीक्षा करण्याची क्षमता विकसित होईल.
- PSO16.** विद्यार्थ्यांची संशोधक वृत्ती व संशोधन करण्याची क्षमता विकसित होईल.
- PSO17.** एक जबाबदार नागरिक या दृष्टीने नैतिक व सामाजिक मूल्ये, साहित्य व सांस्कृतिक मूल्ये, राष्ट्रीय मूल्यांचे संवर्धन पर्यावरण संरक्षण व संवर्धन, समाजभान याविषयीची विद्यार्थ्यांची जाणीव विकसित होईल.

Department of Marathi
M.A. Part I Semester I
Syllabus
Course Structure For M.A. Marathi Part I, Semester I

Semester	Paper Code	Paper	Title of Paper	N of Credit
I	PAMR111	1	व्यावहारिक आणि उपयोजित मराठी भाग - 1	4
I	PAMR112	2	मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (प्रारंभ ते 1600)	4
I	PAMR113	3	भाषाविज्ञान : वर्णनात्मक	4
I	PAMR114	4	ग्रामीण साहित्य	4

**Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce,
Baramati**

(Autonomous)

**Course Structure for M.A. I MARATHI
From - June 2022-2023**

Semester	Paper Code	Title of Paper	No. of Credits
I	PAMR111	व्यावहारिक आणि उपयोजित मराठी भाग – १	4

SYLLABUS(CBCS) FOR M.A. I Marathi (w.e.f. June, 2022)
Academic Year 2022-2023

Class : M.A. Marathi (Semester- I)

Paper Code: PAMR111

Paper : I

Title of Paper : व्यावहारिक आणि उपयोजित
मराठी भाग – १

Credit : 4 credits

No. of lectures: 60

A) Course Objectives:

१. विविध स्तरावरील भाषिक कौशल्ये व क्षमता विकसित करणे
२. विद्यार्थ्यांना व्यक्तिमत्त्व विकासाबरोबरच उद्योग, व्यवसायासाठी भाषिक कौशल्ये आत्मसात करता यावी.
३. प्रमाणभाषालेखन, मुद्रितशोधन या संकल्पनांचे प्रत्यक्षात उपयोजन करता येणे.
४. लिखित माध्यमांसाठी तसेच आकाशवाणी, दूरदर्शन या माध्यमांसाठी मुलाखत लेखनाची तंत्रे व कौशल्ये वापरता येण्याची क्षमता विकसित करणे.
५. संभाषण कौशल्याची क्षमता विकसित करून त्याचे उपयोजन करता यावे.
६. साहित्याशी संबंधित सर्व संस्थांच्या कार्याची ओळख करून देणे.
७. व्यावसायिक भाषेच्या माध्यमातून व्यावसायिक संधी ज्ञात करून देणे.

B) Course Outcome:

- १) विद्यार्थ्यांना व्यवहारमध्ये विविध उपयोजित कौशल्ये आत्मसात करण्याची क्षमता विकसित होईल.
- २) भाषिक कौशल्य विकसित होईल.
- ३) वाढमय व्यवहार व प्रकाशन संस्था यामध्ये कामाच्या विविध संधी उपलब्ध होतील.
- ४) भाषिक जाणीवा विकसित होतील.
- ५) रोजगार क्षमता व त्यामध्ये प्राविण्य आत्मसात करेल.
- ६) व्यवहारात व उपयोजित भाषेची ओळख होईल तसेच कौशल्य विकसित होतील.
- ७) प्रकट मुलाखत संहिता लेखन इत्यादी द्वारे मुलाखतीचे तंत्र अवगत होईल.

TOPICS/CONTENTS:

घटक	तपशील	श्रेयांक	तासिका
१	मराठीच्या प्रमाणभाषेचे लेखन व मुद्रितशोधन १.१) लेखन विषयक नियम : संकल्पना, लेखन विषयक नियमाची आवश्यकता, लेखन विषयक नियम १.२) मुद्रितलेशोधनाची संकल्पना व स्वरूप, मुद्रितशोधनाची आवश्यकता, मुद्रितशोधनाच्या खुणा, चिन्हे आणि त्यांचा वापर	१	१५
२	वाङ्मयीन व्यवहार व प्रकाशन संस्था २.१) विविध साहित्यसंस्था, मुखपत्रे व त्यांचे वाङ्मयीन कार्य, साहित्यसंमेलनांची भूमिका व सद्यस्थिती २.२) वाङ्मयीन नियतकालिके व अनियतकालिके, दिवाळी अंक विशेषांक, स्मरणिका इत्यादीचे संपादन, मांडणी, जाहिरात, ISSN ची माहिती	१	१५
३	प्रकाशन व्यवसायाचे स्वरूप ३.१) प्रकाशन संस्था, प्रकाशन व्यवसाय, पुस्तक प्रकाशन, ISBN ची माहिती, ग्रंथमांडणी, संहितानिवड, मुखपृष्ठ, मलपृष्ठ, सजावट व बांधणी, जाहिरात, वितरण इ.	१	१५
४	मुलाखतीचे स्वरूप, तंत्र व कौशल्ये, ४.१) मुलाखतीची पूर्वतयारी, प्रश्नसूची इ. ४.२) मुलाखतीचे प्रकार, माध्यमनिहाय मुलाखती, विषयनिहाय मुलाखती ४.३) मुलाखत लेखन, (मुद्रितमाध्यम, आकाशवाणी, दूरदर्शन इ. साठी)		

प्रात्यक्षिके :

१. मराठी शुध्दलेखन व मुद्रित शोधनासाठी कृतिसत्र
२. मुलाखत लेखन माध्यमनिहाय व विषयनिहाय मुलाखतीचे सादरीकरण
३. संपादकीय कौशल्ये :- गृहपाठ देणे, सूची तयार करण्यास सांगणे.

संदर्भग्रंथ —

१. व्यावहारिक मराठी पुणे विद्यापीठ, प्रकाशन
२. व्यावहारिक मराठी डॉ. कल्याण काळे, डॉ. दत्तात्रय पुंडे, पुणे
३. व्यावहारिक मराठी संपा. डॉ. स्नेहल तावरे, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
४. व्यावहारिक मराठी डॉ. लीला गोविलकर, डॉ. जयश्री पाटणकर, पुणे
५. व्यावहारिक मराठी डॉ. सयाजीराजे मोकाशी, डॉ. रंजना नेमाडे
६. व्यावहारिक मराठी ल.रा. नसिराबादकर, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर
७. व्यावहारिक मराठी विशेषांक नवभारत—ऑक्टो.—सप्टें. १९८२, प्राज्ञ पाठशाळा
वाई
८. मराठी शुध्दलेखन प्रदीप मो.रा. वाळंबे, नितीन प्रकाशन पुणे
९. मराठी लेखनमार्गदर्शिका यास्मिन शेख, राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई
१०. शुध्दलेखन विवके डॉ.द.न. गोखले, सोहम प्रकाशन पुणे
११. मराठी भाषेची संवाद कौशल्ये य.च.म.मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
१२. संपादन : स्वरूप व कौशल्ये (MCJ 305) य.च.म.मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
१३. प्रशासनिक मराठी भाषेचा विकास गीता भागवत, राज्य मराठी विकास संस्था प्रशासन, मुंबई
१४. मुद्रित शोधन वाय.ए. धायगुडे, दि. पुना प्रेस ओनर्स असोसिएशन
१५. शोधविज्ञान कोश डॉ. दु.का. संत, पुणे विद्यार्थी गृह, पुणे
१६. भाषांतर मीमांसा संपा.डॉ. कल्याण काळे, डॉ. अंजली सोमण
१७. भाषा : स्वरूप, सामर्थ्य व सौंदर्य डॉ. वा. के. लेले, राजहंस प्रकाशन, पुणे

Choice Based Credit System Syllabus (2022 Pattern)
Mapping of Program Outcomes with Course Outcomes

Class: MA (Sem I)

Subject: MARATHI

Course: Theory

Course Code: PAMR111

Title of Course : व्यावहारिक आणि उपयोजित मराठी भाग १

Weightage: 1= weak or low relation, 2= moderate or partial relation, 3= strong or direct relation

Course Outcomes	Programme Outcomes (POs)							
	PO 1	PO 2	PO 3	PO 4	PO 5	PO 6	PO 7	PO 8
CO 1	3	1	2	1	1	2	2	1
CO 2	2	2	2	2	2	1	1	2
CO 3	1	3	1	2	2	2	2	2
CO 4	2	2	3	2	1	2	2	2
CO 5	2	1	2	3	2	1	1	1
CO 6	2	2	2	2	1	3	2	3
CO 7	2	2	2	2	2	2	2	2
CO 8	1	2	1	1	2	2	2	1

Justification for the mapping

PO1: Research Related Skill

CO :1भाषेच्या ज्ञानामुळे विद्यार्थ्यांना करीयरच्या विविध वाटा सुलभ होतील विविध व्यावसायिक क्षेत्रात भाषा कौशल्यामुळे संशोधनास वाव मिळेल .

PO2: Effective Citizenship and Ethics

CO3: साहित्याच्या अभ्यासाने जीवन जगण्यासाठी विविध प्रकारची कौशल्ये अवगत करून भाषा साहित्य व विविध कलांच्या माध्यमातून विद्यार्थी एक सुसंस्कृत व भाषासंपन्न बनेल.

PO3: Social Competence and communication skills:

CO :4 निवेदन,सूत्रसंचालन मुद्रित शोधक प्रकाशक मुलाखतकार पटकथा लेखक संपादक अशा भाषा व साहित्याशी संबंधित असंख्य संधी निर्माण होतील. या सर्व क्षेत्रात भाषा संवादक म्हणून विद्यार्थी भूमिका बजावेल.

PO4: Disciplinary Knowledge

CO5 :मराठी भाषेचे उपयोजन, व्यवसायिक व माहितीपर लेखन या संबंधीचा अभ्यासाचा पाया पक्का होईल व विद्यार्थी लेखन करेल.

PO5: Personal and professional competence:

CO 5: विविध साहित्य संस्थानचे वाङ्मयीन कार्य यांची ओळख होऊन व्यवसायाचे आत्मभान येईल.

PO6: Self- directed and life –long learning

CO6 : भाषा अभ्यासाची नानाविध तंत्रे विद्यार्थी आत्मसात करील व जीवनाकडे पाहण्याची दृष्टी विकसित . होईल

PO7: Environment and Sustainability:

CO :7भाषेच्या व्यावहारिक ज्ञानामुळे वाङ्मयीन सामाजिक, सांस्कृतिक व आर्थिक, पर्यावरणाचा एक स्वतंत्र अभिरुची विकसित होण्यास मदत होईलत . त्यातून पर्यावरण विषयक सजग जाणीव वाढीस लागेल.

PO8: Critical Thinking and Problem solving:

CO : 6भाषेच्या व्यावहारिक उपयोजनातून चिकित्सक व समस्या सोडवण्याची वृत्ती विद्यार्थी अवगत करेल.

**Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce,
Baramati**

(Autonomous)

**Course Structure For M.A.I MARATHI
From - June 2022-2023**

Semester	Paper Code	Title of Paper	No. of Credits
I	PAMR112	मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (प्रारंभ ते १६००)	4

SYLLABUS (CBCS) FOR M.A.I MARATHI (w.e. from June, 2022)

Academic Year 2022-2023

Class	: M.A.I (MARATHI- Semester- I)	
Paper Code	: PAMR112	
Paper	: 4	Title of Paper : मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (प्रारंभ ते १६००)
Credit	: 4	No. of lectures: 60

A) Course Objectives:

1. मराठी भाषेची उत्पत्ती, विकास व बदलाचा अभ्यास करणे.
2. मध्ययुगीन साहित्यामधील विविध वाङ्मयीन प्रवाहांचे स्वरूप आणि कार्य यांचा आढावा घेणे.
3. मध्ययुगीन काळातील गद्य आणि पद्य वाङ्मयाचे आकलन, आस्वाद आणि विश्लेषण करणे.
4. मध्ययुगीन काळातील मराठी वाङ्मय प्रकारांचा आढावा घेणे व त्याचा संपूर्ण वाङ्मयनिर्मितीवरील प्रभाव शोधणे.
5. मध्ययुगीन काळातील भाषिक वैशिष्ट्यांचा व वेगळेपणाचा शोध घेणे.
6. तत्कालीन साहित्य व समाज यांचा परस्पर संबंध शोधणे.
7. महाराष्ट्रातील विविध संप्रदायाची ओळख करून देणे.

B) Course Outcome:

1. या अभ्यासामुळे विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेची उत्पत्ती या विषयी आकलन होईल.
2. मध्ययुगीन काळातील गद्य पद्य साहित्याची ओळख होईल.
3. मध्ययुगीन कालखंडातील साहित्य निर्मितीच्या प्रेरणा प्रवृत्ती लक्षात येतील.
4. मध्ययुगीन कालखंडातील सामाजिक सांस्कृतिक धार्मिक राजकीय परिस्थितीचा साहित्यावरील प्रभाव अभ्यासता येईल.
5. महाराष्ट्रातील विविध संप्रदायाची ओळख होईल.
6. तत्कालीन साहित्य व समाज यांचा परस्पर संबंध शोधता येईल.
7. ऐतिहासिक दृष्ट्या साहित्याचे संशोधन करण्यासाठी दिशा मिळेल.

TOPICS/CONTENTS:

घटक	तपशील	श्रेयांक	तासिका
१	महाराष्ट्र मराठी भाषा उगम आणि विकास १.१ महाराष्ट्र मराठी भाषा : उगम आणि विकास १.२ कोरीव लेख व शिलालेख १.३ मुकुंदराजाची काव्यनिर्मिती : प्रेरणा व स्वरूप	१	१५
२	महानुभाव संप्रदायाचे वाङ्मय २.१ महानुभाव संप्रदाय २.२ संप्रदायाचे वाङ्मय २.३ साती ग्रंथांचे वाङ्मय परंपरेतील स्थान	१	१५
३	वारकरी संप्रदायाची काव्यनिर्मिती ३.१ वारकरी संप्रदाय ३.२ संत ज्ञानेश्वरांची काव्यनिर्मिती ३.३ संत नामदेवांची काव्यनिर्मिती ३.४ संत एकनाथांची काव्यनिर्मिती	१	१५
४	संतमेळ्याची अभंगवाणी ४.१ संत ज्ञानदेव-संत नामदेव समकालीन संतमेळा ४.२ संत कवयित्रीची काव्यनिर्मिती ४.३ विविध धर्मीय कवींची काव्यनिर्मिती	१	१५

प्रात्यक्षिक –

- १ मध्ययुगीन शब्द व समकालीन शब्द यांची तुलना करणे.
- २) मध्ययुगीन साहित्यावर गटचर्चा/सादरीकरण/रसग्रहण

संदर्भ ग्रंथ -

- १) प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास – डॉ. ल. रा. नासिराबादकर
- २) प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास भाग १ ते ७ डॉ. अ. ना.देशपांडे

- ३) प्राचीन मराठी वाङ्मयाचे स्वरूप – डॉ. ह.श्री.शेणोलीकर
- ४) पाच संतकवी – डॉ. शं. गो. तुळपुळे
- ५) संत, पंत, तंत – श्री. म. माटे
- ६) प्राचीन मराठी गद्य : प्रेरणा आणि परंपरा – श्री. रं. कुलकर्णी
- ७) मराठी वाङ्मयाचा विवेचक इतिहास – डॉ. प्र. न. जोशी
- ८) मराठी वाङ्मयाचा इतिहास – 1,2,3 प्रकाशक, महाराष्ट्र साहित्य परिषद,पुणे
- ९) वारकरी संप्रदाय आणि संत साहित्य – डॉ. शिवाजीराव मोहिते
- १०) ज्ञानेश्वरीतील समाजदर्शन – डॉ. तानाजी पाटील
- ११) महानुभाव मराठी वाङ्मय – वा.ना. देशपांडे
- १२) महानुभाव पंथ आणि त्यांचे वाङ्मय - डॉ. शं. गो. तुळपुळे
- १३) शिलालेख व कोरीव लेख – डॉ. यु. म.पठाण

Choice Based Credit System Syllabus (2022 Pattern)

Mapping of Program Outcomes with Course Outcomes

Class: M.A. I (Sem I)

Subject: MARATHI

Course: Theory

Course Code: MAR 4102

Title of Course : मध्ययुगीन मराठी
वाङ्मयाचा इतिहास (प्रारंभ ते 1600)

Weightage: 1= weak or low relation, 2= moderate or partial relation, 3= strong or direct relation

Course Outcomes	Programme Outcomes (POs)							
	PO 1	PO 2	PO 3	PO 4	PO 5	PO 6	PO 7	PO 8
CO 1	1	2	1	2	2	3	2	1
CO 2	2	1	2	2	2	2	1	2
CO 3	2	3	2	2	1	2	2	1
CO 4	2	2	2	1	2	2	2	1
CO 5	2	1	3	3	2	2	2	2
CO 6	3	2	2	2	2	2	2	2
CO 7	2	2	2	2	1	1	2	2
CO 8	1	2	2	1	2	2	2	1

Justification for the mapping

PO1: Research Related Skill and Scientific temper :

CO6 : मराठी भाषेचा इतिहास कळेल तसेच तत्कालीन मराठी वाङ्मयाच्या निर्मितीचा व परिस्थितीचा अभ्यास करता येईल. मराठी भाषेचा ऐतिहासिक व वाङ्मयीन दृष्टिकोनातून शोध घेता येईल. तसेच मराठी भाषेच्या संशोधनास चालना मिळेल.

PO2: Effective Citizenship and Ethics

CO3 : मराठी वाङ्मयाच्या निर्मिती काळातील सामाजिक, सांस्कृतिक परिस्थितीचा अभ्यास करता येईल. तसेच साहित्य निर्मितीच्या काळातील समाजजीवनाचा, त्यातील नीतिमूल्यांचा व जीवनमूल्यांचा अभ्यास करता येईल.

PO3: Social Competence and communication skills:

CO5 : तत्कालीन साहित्य व समाज यांचा अभ्यास करता येईल. तसेच त्याकाळातील समाजाचा साहित्यावर पडलेला प्रभाव शोधता येईल. त्याचा उपयोग मध्ययुगीन काळातील भाषा व साहित्य अधिक चांगल्या पद्धतीने विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहचवता येईल.

PO4: Disciplinary Knowledge

CO5: मध्ययुगीन काळातील मराठी साहित्यातील वाङ्मयीन प्रवाहामध्ये सामाजिक आणि सांस्कृतिक परिप्रेक्ष्यासह अनेक अनुभव चित्रित झाले आहे. त्यावरून तत्कालीन साहित्य व समाज यांचा परस्पर संबंध शोधता येईल. त्यामुळे साहित्याच्या समृद्धीसाठी एक नवीन दृष्टीकोन निर्माण होईल..

PO5: Personal and professional competence :

CO2 : मराठी भाषेचे ऐतिहासिक महत्त्व लक्षात येईल. त्यामुळे मराठी भाषेच्या संवर्धनासाठी, प्रचार व प्रसारासाठी प्रयत्न होईल. तसेच भाषेच्या माध्यमातून चालणाऱ्या वैयक्तिक व व्यावसायिक संधीचा शोध घेता येईल.

PO6 :Self- directed and life –long learning

CO1 : मराठी भाषेची उत्पत्ती, विकास व स्थित्यंतराची ओळख होईल. त्यामुळे भाषेसंदर्भात नवी जाणीव विकसित होईल. त्याचा परिणाम दीर्घकाळ मराठी भाषेच्या अभ्यासासाठी करता येईल. तसेच आरती भाषेवर बदलत्या समाजजीवनाचा झालेल्या परिणामांचा अभ्यास होईल.

PO7 : Environment and Sustainability:

CO3: महाराष्ट्रातील विविध संप्रदायाची ओळख होईल. अनेक सतांच्या अभंगामध्ये पर्यावरण विषयी विचार आले आहेत. त्याचा प्रसार करता येईल. समाजात पर्यावरण व शाश्वत विकास याबद्दल विचार पोहचवता येतील.

PO8 : Critical Thinking and Problem solving:

CO7 : संत साहित्याची ओळख होईल. त्यात आलेल्या तत्कालीन समजवास्तवाचे दर्शन घडेल. त्यामुळे समाजात असलेल्या अनिष्ट रूढी-परंपरा, चालीरीती याविरुद्ध आवाज उठवता येईल. तसेच अध्यात्माच्या मधमातून समाजामध्ये जागृती करता येईल.

**Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce,
Baramati**

(Autonomous)

Course Structure For M.A.I MARATHI

Semester	Paper Code	Title of Paper	No. of Credits
I	PAMR113	भाषाविज्ञान : वर्णनात्मक	4

SYLLABUS (CBCS) FOR M.A.I MARATHI (w.e. from June, 2022)
Academic Year 2022-2023

Class : M.A.I (MARATHI- Semester- I)

Paper Code: PAMR 113

Paper : 3

Title of Paper : भाषाविज्ञान : वर्णनात्मक

Credit : 4

No. of lectures: 60

A) Course Objectives:

1. विद्यार्थ्यांना मराठी भाषेचे प्रगत ज्ञान करून देणे.
2. भाषेच्या अभ्यासाच्या विविध पद्धतींचा परिचय करून देणे त्यांचे महत्त्व जाणवून देणे.
3. भाषेचा इतर क्षेत्राची असलेला संबंध लक्षात घेऊन त्यानुसार त्याचा वापर करणे.
4. व्यवहारीक भाषा व साहित्याची भाषा येतील फरक लक्षात आणून देणे.
5. भाषाविज्ञान व इतर शास्त्रांची ओळख होईल.
6. भाषाविज्ञानाच्या अभ्यासपद्धती समजावून देणे.
7. व्यावहारिक क्षेत्रातील भाषेचे स्वरूप लक्षात आणून देणे.

B) Course Outcome:

1. विद्यार्थ्यांना शास्त्रीय दृष्ट्या आदेशात्मक भाषेचा परिचय होईल.
2. व्यवहारीक भाषा व साहित्याची भाषा येतील फरक लक्षात येईल.
3. मराठी भाषेचे प्रगतज्ञान प्राप्त होईल.
4. भाषाभ्यासाच्या विविध पद्धतींचा परिचय होईल.
5. व्यावहारिक क्षेत्रातील भाषेचे स्वरूप लक्षात येईल.
6. भाषेच्या विविध अंगांचा परिचय होईल.
7. प्रमाणभाषा आणि बोली भाषेतील फरक लक्षात येईल.

TOPICS/CONTENTS:

घटक	तपशील	श्रेयांक	तासिका
१	भाषा विज्ञानाच्या अभ्यास पद्धती आणि संकल्पना स्पष्टीकरण १.वर्णनात्मक २.ऐतिहासिक ३.सामाजिक ४.तुलनात्मक संकल्पना स्पष्टीकरण : 1) व्यावहारिक भाषा साहित्याची भाषा, 2)भाषा-भाषण, 3)उच्चारणाची भाषा- लिहिण्याची भाषा	१	१५
२	भाषा विज्ञान आणि इतर शास्त्रे, १)समाजशास्त्र, 2)मानसशास्त्र, 3)कोश विज्ञान, 4)बोली भूगोल स्वनिम विचार 1)स्वनिमविचार:संकल्पना 2)स्वनिम विश्लेषणाची तंत्रे, 3)स्वनिमांचे प्रकार: खंडयुक्त, खंडाधिष्ठित	१	१५
३	रूपिमविचार, वाक्यविचार १) रूपिम विश्लेषणाची तंत्रे २) रूपिमांचे प्रकार ३) मराठीची शब्दघटना ४) वाक्यविचार ५) वाक्य विश्लेषण , प्रथमोपस्थित संघटक पद्धती	१	१५
४	अर्थविचार १) अर्थ प्रकार २) अर्थक्षेत्र ३) घटक विश्लेषण	१	१५

प्रात्यक्षिक -

- 1) आधुनिक कोशविज्ञानाच्या अपेक्षेनुसार एक शब्द घेऊन त्यासंदर्भात कोश तयार करणे.
- 2) शब्दघटनेने तयार झालेल्या सुमारे 150 शब्दांची यादी प्रकारानुसार करणे
- 3) पाच शब्द देऊन त्याचे घटक विश्लेषण करणे

संदर्भ ग्रंथ -

- 1) भाषा आणि भाषाशास्त्र- डॉ. श्री. न. गजेंद्रगडकर
- 2) मराठीचा भाषिक अभ्यास: संपा.मु. श्री. कानडे
- 3) भाषाविज्ञान वर्णनात्मक आणि ऐतिहासिक- संपा: डॉ.मालशे डॉ. इनामदार डॉ. सोमण
- 4) वर्णनात्मक भाषाविज्ञान: स्वरूप आणि पद्धती-संपा: डॉ.कल्याण काळे,
डॉ. अंजली सोमण
- 5) अभिनव भाषाविज्ञान-डॉ. जोगळेकर
- 6) भाषाविज्ञान परीचय-डॉ. मालशे डॉ. पुंडे डॉ. सोमण
- 7) आधुनिक भाषाविज्ञान: सिद्धांत, उपयोजन-डॉ. मिलिंद मालशे
- 8) सुबोध भाषाशास्त्र- प्र. न. जोशी
- 9) सुलभ भाषाविज्ञान-डॉ. दत्तात्रेय पुंडे
- 10) मराठीचे वर्णनात्मक भाषाविज्ञान-डॉ. महेंद्र कदम
- 11) ऐतिहासिक भाषाशास्त्र- र. रा. गोसावी
- 12) भाषा इतिहास आणि भूगोल- डॉ. ना. गो. कालेलकर

Choice Based Credit System Syllabus (2022 Pattern)

Mapping of Program Outcomes with Course Outcomes

Class: M.A. I (Sem I)

Subject: MARATHI

Course: Theory

Course Code: PAMR113

Title of Course : भाषाविज्ञान : वर्णनात्मक

Weightage: 1= weak or low relation, 2= moderate or partial relation, 3= strong or direct relation

Course Outcomes	Programme Outcomes (POs)							
	PO 1	PO 2	PO 3	PO 4	PO 5	PO 6	PO 7	PO 8
CO 1	2	3	2	2	1	2	2	2
CO 2	2	2	2	2	1	1	2	2
CO 3	1	2	2	2	1	3	2	2
CO 4	2	1	3	3	2	2	2	2
CO 5	1	2	3	2	2	2	1	2
CO 6	2	2	2	2	1	1	2	3
CO 7	2	2	2	2	1	2	3	2

Justification for the mapping

Po1, Research-Related Skills:

Co1 वर्णनात्मक भाषावर्णनात्मक भाषा अभ्यास पद्धतीची कार्यपद्धती विद्यार्थ्यांना समजून येईल.

Po2, Effective Citizenship and Ethics:

Co1,...वर्णनात्मक भाषा विज्ञानाचे प्रगत ज्ञान विद्यार्थ्यांना प्राप्त करता येईल.

Po3 Social competence and communication skills:

Co2...सामाजिक- साहित्यिक -संस्कृती यांचा सामाजिक दृष्टिकोनातून वर्णनात्मक भाषा अभ्यास पद्धतींच्याद्वारे अभ्यास करता येईल.

Po4 Disciplinary Knowledge:

Co4..वर्णनात्मक भाषा विज्ञानातील 'स्वन ' ही संकल्पना लक्षात येईल.

Po5, Personal and professional competence:

Co5 ..वर्णनात्मक भाषा विज्ञानाचा व्यवहारिक दृष्टीने कसा वापर केला जातो हे लक्षात येईल.

Po6 - Self-directed and Life-long learning:

Co7 ...वर्णनात्मक भाषा विज्ञानाच्या स्वतंत्र अभ्यासाने प्रमाण भाषा व बोलीभाषा यांच्यातील फरक माहिती होईल.

Po8, - Critical Thinking and Problem Solving

Co6...वर्णनात्मक भाषा विज्ञानाच्या अभ्यास पद्धतीमुळे भाषेच्या विविध अंगांचा परिचय होईल.

**Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce,
Baramati**

(Autonomous)

**Course Structure For M.A.I MARATHI
From - June 2022-2023**

Semester	Paper Code	Title of Paper	No. of Credits
I	PAMR114	ग्रामीण साहित्य	4

SYLLABUS (CBCS) FOR M.A.I MARATHI (w.e. from June, 2022)

Academic Year 2022-2023

Class : M.A.I (MARATHI- Semester- I)

Paper Code: PAMR114

Paper : 4

Credit : 4

Title of Paper : ग्रामीण साहित्य

No. of lectures: 60

A) Course Objectives:

1. स्वातंत्र्यप्राप्ती नंतरच्या कालखंडातील ग्रामीण साहित्य निर्मितीची पार्श्वभूमी समजावून घेणे.
2. साठोत्तरी मराठी साहित्यामधील विविध वाङ्मयीन प्रवाहांचे स्वरूप आणि कार्य यांचा आढावा घेणे.
3. ग्रामीण साहित्याचे स्वरूप व कार्य समजावून घेणे.
4. ग्रामीण साहित्यातील विविध वाङ्मय प्रकाराचा विकास कसा होत गेला याचा अभ्यास करणे.
5. ग्रामीण साहित्य, व्यक्त होणा-या वेदनांचे व विद्रोहाचे स्वरूप समजावून घेणे.
6. ग्रामीण साहित्यातून व्यक्त होणारा संताप, विद्रोह, दुःख, नकार वेदना यांचे स्वरूप तत्कालीन पार्श्वभूमीवर समजावून घेणे.
7. ग्रामजीवन आणि ग्रामसंस्कृती, रूढी परंपरा समजावून सांगणे.

B) Course Outcome:

1. मराठी वाङ्मयीन प्रवाहांचा परिचय होईल.
2. ग्रामजीवन आणि ग्रामसंस्कृती रूढी परंपरेचा अभ्यास होईल.
3. ग्रामीण कथा कादंबरी व साहित्याचे आकलन होईल.
4. ग्रामीण साहित्यातून व्यक्त होणाऱ्या वेदना व विद्रोहाचे स्वरूप लक्षात येईल.
5. शेती व शेतीशी संबंधित प्रश्नांची जाणीव होईल.
6. ग्रामीण प्रादेशिक जीवनातील व साहित्यातील सामाजिक व भौतिक पार्श्वभूमीचा परिचय होईल
7. ग्रामीण साहित्याचे स्वरूप संकल्पना ज्ञात होईल.

TOPICS/CONTENTS:

घटक	तपशील	श्रेयांक	तासिका
१	साठोत्तरी मराठी साहित्य स्वरूप आणि ग्रामीण साहित्य १.१ साठोत्तरी मराठी वाङ्मय . मयीन प्रवाह १.२ ग्रामीण साहित्य स्वरूप आणि संकल्पना १.३ ग्रामीण साहित्य प्रवाह निर्मितीची कारणे १.४ ग्रामीण साहित्य: प्रेरणा आणि प्रवृत्ती १.५ ग्रामीण साहित्याचे देशीपण व वेगळेपण	१	१५
२	ग्रामीण साहित्य आणि समाज २.१ गावगाड्याची जडणघडण २.२ ग्रामीण साहित्यातून घडणारे सामाजिक, सांस्कृतिक दर्शन २.३ ग्रामीण साहित्य आणि परिसर यांचा परस्पर संबंध २.४ ग्रामीण समाज आणि ग्रामीण साहित्य	१	१५
३	ग्रामीण साहित्याची वाटचाल ३.१ ग्रामीण कवितेची वाटचाल ३.२ ग्रामीण कथेची वाटचाल ३.३ ग्रामीण कादंबरीची वाटचाल ३.४ ग्रामीण नाटकाची वाटचाल	१	१५
४	ग्रामीण साहित्य स्वरूप चिकित्सा ४.१ ग्रामीण साहित्याचे भाषिक आविष्काररूपे ४.२ ग्रामीण साहित्य चळवळ आणि ग्रामीण साहित्य ४.३ ग्रामीण साहित्य आणि सामाजिक बांधिलकी ४.४ ग्रामीण साहित्याचे विषय	१	१५

प्रात्यक्षिक –

- १) विषय देऊन ग्रामीण कविता/कथा लेखन करून घेणे.
- २) आपल्या परिसरातील विविध ग्रामीण बोलीतील शब्दांचे संकलन करून घेणे.
- ३) ग्रामीण कथा, कविता, कादंबरी, आत्मकथन, नाटक याचे वाचन करून घेणे.
- ४) विद्यार्थाना कडून ग्रामीण कथाकथन /कविता सादरीकरण करून घेणे

संदर्भ ग्रंथ –

- १) ग्रामीण साहित्य : स्वरूप आणि समस्या –डॉ. आनंद यादव
- २) ग्रामीणता : साहित्य आणि वास्तव–डॉ. आनंद यादव
- ३) मराठी साहित्य, समाज आणि संस्कृती–डॉ. आनंद यादव
- ४) ग्रामीण साहित्य : एक चिंतन–डॉ. द. ता. भोसले
- ५) ग्रामीण कथा – डॉ. वासुदेव मुलाटे
- ६) ग्रामीण साहित्य प्रेरणा आणि प्रयोजन –डॉ. श्रीराम गुंदेकर
- ७) ग्रामीण साहित्य– डॉ. रा. रं. बोराडे
- ८) मराठी कादंबरीतील प्रादेशिकता –डॉ. भास्कर शेळके
- ९) ग्रामसंस्कृती–डॉ. आनंद यादव
- १०) ग्रामीण कादंबरी–डॉ. रवींद्र ठाकूर
- ११) ग्रामीण साहित्याची चळवळ– डॉ. कीर्ती मुळीक
- १२) ग्रामीण साहित्य आणि वास्तव –संपा. डॉ. कृष्णा इंगोले
- १३) ग्रामीण-प्रादेशिक कादंबरीतील बोलीभाषा –डॉ. सुनील खामगळ

Choice Based Credit System Syllabus (2022 Pattern)

Mapping of Program Outcomes with Course Outcomes

Class: M.A. I (Sem I)

Subject: MARATHI

Course: Theory

Course Code: PAMR114

Title of Course : ग्रामीण साहित्य

Weightage: 1= weak or low relation, 2= moderate or partial relation, 3= strong or direct relation

Course Outcomes	Programme Outcomes (POs)							
	PO 1	PO 2	PO 3	PO 4	PO 5	PO 6	PO 7	PO 8
CO 1	2	1	2	2	1	2	2	1
CO 2	2	2	1	2	1	1	1	2
CO 3	1	2	2	2	1	3	1	2
CO 4	2	1	3	1	2	2	1	1
CO 5	1	2	3	2	2	2	1	2
CO 6	2	2	2	2	1	1	2	1
CO 7	2	2	2	2	1	2	1	1

Justification for the mapping

PO1: Research Related Skill

CO7: स्वातंत्र्योत्तर कालखंडातील ग्रामीण साहित्यप्रवाहाच्या निर्मितीचा शोध घेता येईल. ग्रामीण साहित्याची संकल्पना समजावून घेऊन त्या-त्या कालखंडातील समाजाच्या रूढी, परंपरा, आचार-विचार साहित्याच्या माध्यमातून समृद्ध करण्यासाठी संशोधनात्मक कौशल्ये विकसित होतील.

PO2: Effective Citizenship and Ethics

CO2: विद्यार्थ्यांना ग्रामीण परिसरातील संस्कृती, रूढी, परंपरा, सांस्कृतिक जीवन आणि ग्रामीण भागातील सामाजिक परंपरेचे आकलन होऊन त्याचे जतन, संवर्धन आणि ग्रामीण जीवनातील नैतिक वर्तन यांची माहिती होईल.

PO3: Social Competence and communication skills:

CO4: ग्रामीण साहित्यातून व्यक्त होणाऱ्या वेदना आणि विद्रोहामुळे ग्रामीण प्रदेशातील समाजाच्या विविध प्रश्नांची उकल होईल.

CO5: ग्रामीण साहित्याच्या माध्यमातून ग्रामीण प्रदेशातील शेती आणि शेतीशी निगडित विविध प्रश्नांची जाणीव होईल. त्याचे दुःख, दारिद्र्य, सततचा दुष्काळ यामुळे उद्धवस्त झालेला शेतकरी इत्यादी विविध समस्यांचा अभ्यास सामाजिक जाणीव जागृत होईल..

CO6 : ग्रामीण साहित्याच्या अभ्यासामुळे ग्रामीण, प्रादेशिक समाजातील संस्कृती, जीवनशैली आणि भैतिक सुविधा यांचा परिचय झाल्यामुळे त्या प्रदेशातील समाजाच्या जीवनातील विविध सांस्कृतिक जीवन लक्षात येईल. तसेच त्याच्या समस्या, संघर्ष, हरघडी छळणारे प्रश्न समजून घेऊन त्या सोडविण्यासाठी विद्यार्थी सक्षम होईल.

PO4: Disciplinary Knowledge

CO1: साठोत्तरी मराठी साहित्यातील विविध वाङ्मयीन प्रवाहामध्ये सामाजिक आणि सांस्कृतिक परिप्रेक्ष्यासह अनेक अनुवाद झाले आहे त्याचे एकमेकांशी संबंध असल्यामुळे साहित्याच्या समृद्धीसाठी एक नवीन दृष्टीकोन निर्माण होईल.

PO6: Self- directed and life –long learning

CO3 : ग्रामीण साहित्यातील कथा कविता कादंबरी नाटक इत्यादी विविध साहित्याचा अभ्यासातून विविध कालखंडातील बदलत्या समाजजीवनाचे आकलन होईल. व स्वानुभव चित्रित करेल.
